

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛАТИНІЗМІВ ТА ГРЕЦИЗМІВ У ТЕРМІНОСИСТЕМАХ РІЗНИХ ФАХОВИХ ГАЛУЗЕЙ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Наливайко І. І., студ. гр. ПР-92,
Таценко Н. В., канд. філол. наук, доц. СумДУ

Лексична система сучасної англійської мови активно поповнюється, особливо за рахунок запозичень та появи неологізмів. Змінам піддавалася не лише лексична система, але і фонетична, морфологічна та граматична, адаптуючи нові лексичні елементи до власної терміносистеми шляхом гібридизації, асиміляції, демотивації та інтернаціоналізації терміноодиниць. Найважливіший вплив на семантичний компонент мови здійснюється іншими мовами чи їхніми діалектами у процесі, який лінгвісти називають запозиченням.

Хоча аналіз наукової літератури свідчить про те, що словниковий склад англійської мови збагачується здебільшого за рахунок власних мовних ресурсів, зокрема за допомогою словотворення, значну роль у цьому процесі відіграють запозичення [1, 20].

У процесі етимологізації тих чи інших слів необхідно враховувати цілий ряд мовних процесів, які стосуються як формальної структури слова, так і його значення: аналогію, асиміляцію та дисиміляцію звуків, гаплогію (елімінацію одного з двох однакових складів, які безпосередньо ідуть один за одним, внаслідок дисиміляції), редуплікацію, виникнення так званих етимологічних дублетів, метафоризацію [4, 22].

Основну частину лексичного складу сучасної англійської мови складають запозичення з латинської та грецької мов, тобто латинізми та грецизми. Латинізм – різновид запозичення, слово, його окреме значення, вислів, морфема тощо, запозичені з латинської мови або утворені за її зразком. Переважна частина грецької лексики, що вживається в сучасній англійській мові, надійшла через латинську: *abyss, aloe, amphora, anchor, anthem, aorta, axiom, basis, bishop, box, butter, cactus, camera, canon, dish, diploma, epoch, ethic, exotic, gigantic, glossary, hyena, idea, lynx, mania*. Внаслідок тривалого процесу запозичень грецьких елементів в англійській мові з'явилися слова, що в грецькій мові не існували, наприклад: *geochemistry, geochronology, geodesy, geography, geometry, geomorpholog* [5, 162–163].

Після входження в мову запозичення піддається процесу асиміляції – адаптації слова до іншої мовної системи, що виражається у зміні вимови, написання слова, зміні його граматичних властивостей відповідно до правил приймаючої мови і часто – у зміні семантики. Асиміляція більшості латинських запозичень зводиться до зміни

артикуляції, втрати чи зміни закінчення та, звісно, до підпорядкування граматичній будові англійської мови, наприклад: *forma* – *form*, *actus* – *act*, *fatum*– *fate*, *actualis* – *actual*, *agricultura* – *agriculture*, *application* – *application* [3, 112].

Запозичення з латини та грецької мови складають значну частину словникового складу англомовної терміносистеми фахових галузей, таких як геології, економіки та медицини. Фахова мова геології у англомовній терміносистемі багата на запозичення з латинської та грецької мов. До термінології геології увійшли терміни: на позначення: хімічних елементів та матеріалів (*admixture*, *alluvium*, *ash*, *argentiferous*); процесів (*age*, *accretion*, *aftershock*, *azoic*); порід (*arenicolite*, *acid*, *aureole*, *anatexis*); властивостей (*abyssal*, *aqueous*). Терміносистема економічної сфери також не є винятком. Слова, які сьогодні означають ключові банківські поняття, такі як: *agio*, *deposit*, *bank*, *banking instruments*, *expenses*, *accept*, як і багато інших, мають греко-латинське походження. У медицині більшість її терміноодиниць – також класичного походження: гр.: *phleboplasty*, *ophthalmostat*, *hysterorrhaphy*; лат.: *intra buccal*, *injectable*, *transplant* [2, 18].

Отже, латинізми та грецизми складають невід’ємну частину англомовної терміносистеми фахової мови геології, економіки та медицини, утворюючи парадигматичні ланцюги, які несуть єдине глибинне семантичне значення, що і є основним.

1. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка / И. В. Арнольд. – М. : Высшая школа, 1986. – 296 с.
2. Зацний Ю. А. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови / Ю. А. Зацний. – Запоріжжя : Запорізький державний університет, 2001. – 243 с.
3. Лотте Д. С. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов / Д. С. Лотте. – М. : Наука, 1982. – 149 с.
4. Маковский М. М. Английская этимология / М. М. Маковский. – М. : Высшая школа, 1986. – 150 с.
5. Мостовий М. І. Лексикология англійської мови / М. І. Мостовий. – Харків : Основа, 1993. – 256 с.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.1. — С. 62-63.